

програмах інноваційного розвитку», «Об'єкти права інтелектуальної власності в управлінні проектами» (науковий керівник Школяр С.П., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка).

Список літератури

1. Гафіна Т. П., Шпильовий В. Д., Школяр С. П. Мотиваційна складова проєктної діяльності // Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі (XXX КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в Новій українській школі (м. Полтава, 25–26 травня 2023 р.) / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 82-84. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/22038>

СЕЛО КЕЛЕБЕРДА КРЕМЕНЧУЦЬКОГО ПОВІТУ В РОЗРІЗІ ГРУНТОВО-ГЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ВОЛОДИМИРА ВЕРНАДСЬКОГО

Шиян О.О., Старченко В.І.

Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського, м. Полтава

Ім'я Володимира Вернадського назавжди вкарбоване в літопис Полтавщини. У різні роки об'єктами наукових досліджень вченого були Кременчуччина, локалітети Хорольщини та Лубенщини. [3].

Перше наукове знайомство вченого з нашим краєм розпочалося з дослідження Кременчуцького повіту. У літні періоди 1890-1891 років молодий професор Володимир Вернадський у складі експедиції Василя Докучаєва (1846-1903) вивчав ґрунтово-геологічні особливості Кременчуччини. Вернадський захоплювався геологічними багатствами та високим рівнем культурного розвитку регіону. Літо 1890 року, за спостереженнями вченого, видалося напрочуд спекотне, але це не завадило Вернадському провести дослідження на високому рівні: зробити геологічні розрізи, зібрати цінний колекційний матеріал, підготувати описи ділянок та профілів [1]. Крім того, Володимир Іванович зробив вагомий внесок в археологічні обстеження краю, позначивши на карті поховання, могили, кургани та «кам'яні баби» Кременчуччини [3].

У результаті проведених ґрунтово-геологічних досліджень вчений зібрав понад 400 зразків ґрунтів та 36 гірських порід. Ці матеріали разом з рештою зразків, зібраними учасниками Полтавської експедиції стали першими експонатами Природничо-історичного музею Полтавського губерньського земства (нині Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського), заснованого з ініціативи Василя Докучаєва. Нині в фондах закладу зберігається 3802 зразки ґрунтів, зібраних учасниками Полтавської експедиції, з яких 442 – зібрані Вернадським на Кременчуччині [2].

Об'єктами ґрунтово-геологічних досліджень Вернадського були як великі населені пункти (Кременчук, Градизьк, Глобино), так і маленькі хутори (Радуцького, Рокитянського та ін.) Кременчуцького повіту. Серед досліджених локалітетів був хутір Келеберда. Дану місцевість Вернадський вивчав у контексті опису ділянки «Запсілля від р. Псел до кордону з Кобеляцьким повітом» [1]. Вчений відмічав солонцюватий присмак води в навколишніх колодязях. Вивчаючи геологічні розрізи по лініях: Олександрівка (Кобеляцький повіт) – Єристівка - х. Гурін – Келеберда і до межі з Кобеляцьким повітом та Єристівка – Лавриківка – х. Гурін – Махнновка – Келеберда - х. Радутські - Дмитрівка, Вернадський описав потужну смугу дюнних пісків, що тягнулися вздовж Дніпра, а біля Келеберди «заходили» далеко вглиб місцевості, переміщуючись на другу терасу. По мірі наближення до Келеберди берегові супіски на заплавної території Дніпра ставали більш піщаними, між ними, чорною в'язкою глиною і підґрунтям з'являлася смуга білого піску. Біля Келеберди чорна в'язка глина взагалі була відсутня, натомість збільшилася потужність дюнних пісків, що склалися з тонких кварцевих зерен [1].

Нині у фондах Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського зберігається сім зразків ґрунтів, зібраних Володимиром Вернадським в околицях Келеберди:

1. Зразок ґрунту супіску (ПКМВК 632 П 404/2728)
Коробка 7х7 см
2. Зразок ґрунту піску (ПКМВК 632 П 404/2771)
7х7 см
3. Зразок ґрунту піску (ПКМВК 632 П 404/2876)
Коробка 7х7 см
4. Зразок ґрунту піску (ПКМВК 632 П 404/2897)
Коробка 7х7 см
5. Зразок ґрунту піску (ПКМВК 632 П 404/2898)
Коробка 7х7 см
6. Зразок ґрунту піску дюнного (ПКМВК 632 П 404/2946)
Коробка 7х7
7. Зразок ґрунту піщаного (ПКМВК 632 П 404/3018)
Коробка 12х6 см

Зразки зберігаються в оригінальних коробках (7х7 (під склом) і 12х6 (паперові, жовтого кольору) см), з відповідними підписами та помітками. Кожен експонат має польову етикетку у вигляді смужки паперу різної форми та розмірів з деталізацією місць збору (рис 1).

Результати досліджень Кременчуцького повіту, в тому числі і Келеберди, детальний опис геологічних розрізів вчений виклав у звіті Полтавському губернському земству. Видання стало передостаннім – 15 випуском звітності роботи Полтавської експедиції Василя Докучаєва [1].

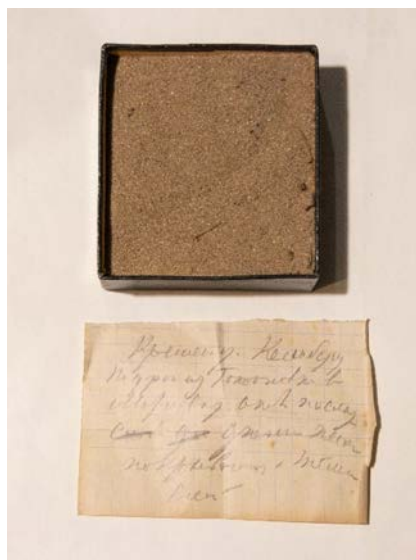

Рис. 1 Зразок ґрунту піску, зібраний в околицях Келеберди

Можна припустити, що написи на польових етикетках, виконані Володимиром Вернадським.

Нині в колекції Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського зберігається понад 1000 предметів, пов'язаних із життєвим та науковим шляхом Володимира Вернадського. Звіт Полтавському губернському земству, підготовлений Вернадським за результатами досліджень Кременчуцького повіту, зразки ґрунтів, зібрані вченим на Кременчуччині є невід'ємною частиною музейної колекції, мають наукове, краєзнавче та меморіальне значення, є науковим свідченням діяльності всесвітньовідомого вченого на Полтавській землі.

Список літератури

1. Вернадский В.И. Материалы к оценке земель Полтавской губернии. Естественно-историческая часть. Отчет Полтавскому губернскому земству. Выпуск XV. Кременчугский уезд. СПб. 1892. 147 с.
2. Колекційний список № 5. Робочий архів фондів ПКМ ім. В. Кричевського.
3. Самородов В.М., Кигим С.Л. В.І. Вернадський і Полтавщина: факти, документи, бібліографія. Полтава. 2008. 260 с.

ВАЖЛИВІСТЬ ЗБЕРЕЖЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ЯК БАЗИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Школяр Т.А.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка,
м. Полтава

Важливість збереження матеріально-технічних об'єктів як бази діяльності закладу освіти обумовлюється необхідністю стабільного забезпечення його інноваційної діяльності з наперед заданою багатовекторною конкурентоспроможною функціональністю щодо надання затребуваних суспільством освітніх послуг. Менеджмент Полтавського